

“ЛЭНДМН ББСБ ХК ”

Хараат бус Аудиторын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан

“ЛЭНДМН ББСБ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГУУД

АГУУЛГА	ХУУДАС
КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ	1
ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ	2
ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3-5
АШИГ АЛДАГДАЛ БА БУСАД ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ОРЛОГЫН ТАЙЛАН	6
САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН	7
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН	8
МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН	9
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД	10-30

КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

ТУЗ-ЫН ДАРГА	О.БОЛДБААТАР
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ	Ц.УУГАНБАЯР
ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ГИШҮҮД	Б.ХОС-ЭРДЭНЭ MADONO KATSUNIKO Ц.УУГАНБАЯР Ц.ОДМАА С.ЭНХ-АМГАЛАН
ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ХАРААТ БУС ГИШҮҮД	С.БОРГИЛ Ж.ЖАРГАЛСАЙХАН С.НЭРГҮЙ
АЛБАН ХАЯГ	МОНГОЛ УЛС, УЛААНБААТАР ХОТ ЧИНГЭЛТЭЙ ДҮҮРЭГ 3-Р ХОРОО ЖУУЛЧНЫ ГУДАМЖ 34, СУВД ТӨВ
ХАРИЛЦАГЧ БАНК	ХУДАЛДАА ХӨГЖЛИЙН БАНК, ГОЛОМТ БАНК, ТӨРИЙН БАНК, ХАС БАНК, ХААН БАНК, КАПИТРОН БАНК, АРИШ БАНК, М БАНК
АУДИТОР	“ШОНХОР ҮНЭЛГЭЭ АУДИТ” ХХК

“ЛэндМН ББСБ” ХК-ийн
Хувьцаа эзэмшигчдэд

“ШОНХОР ҮНЭЛГЭЭ АУДИТ” ХХК

РАССЕЛ БЕДФОРД ИНТЕРНЭШНЛ
олон улсын сүлжээний гишүүн

2025.02.06 № 25/10

танай _____ -ны № _____ -г

АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Дүгнэлт

Бид “ЛэндМН ББСБ” ХК -ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгон бэлтгэсэн Нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, үйл ажиллагааны үр дүнгийн, өмчийн өөрчлөлтийн, мөнгөн гүйлгээний холбогдох тайлан, тодруулгад аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр “ЛэндМН ББСБ” ХК -ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр Нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, үйл ажиллагааны үр дүн, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээг бүхий л материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандарт (АОУС)-ын дагуу хийж гүйцэтгэсэн болно. Энэ стандартын дагуу бидний хүлээх үүрэг хариуцлагыг энэхүү дүгнэлтийн санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага хэсэгт харуулсан. Бид санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой ёс зүйн шаардлагуудын дагуу үйлчлүүлэгчээс хараат бус байх, эдгээр шаардлагуудын дагуух ёс зүйн бусад үүрэг хариуцлагуудыг мөрдөж ажилласан.

Аудитын ажилд санхүүгийн тайлангийн дүн болон тодруулгуудын талаар аудитын нотолгоо олж авах горимуудыг гүйцэтгэх ажил багтана. Аудитаар санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд, тэдгээрийн нэмэлт тодруулгыг нотлох нотолгоог түүвэр шалгалтын арга ашиглан магадлав.

Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтэнд хангалттай, зохистой үндэслэл болж чадсан гэдэгт бид итгэлтэй байна.

Хараат бус аудитын дүгнэлтийн үргэлжлэл

Удирдлага ба Засаглах удирдлагын санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа СТОУС-ын дагуу бэлтгэх ба үнэн зөв толилуулах нь удирдлагын үүрэг хариуцлага байдаг. Энэхүү хариуцлагад нягтлан бодох бүртгэлийн зохистой бодлогуудыг сонгон авч хэрэглэх, санхүүгийн тайланг нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын алдаа, санаатай зальт үйлдлээс үүсэлтэй материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх, толилуулахын тулд дотоод хяналтыг бий болгох, хэрэгжүүлэх, тогтмол хэрэглэх үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Банкны удирдлага нь санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэхдээ банкны үйл ажиллагааг тасралтгүй явуулах чадварыг үнэлэх, тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулах, үйл ажиллагааг зогсоох эсвэл татан буулгахаар төлөвлөсөн эсвэл эдгээрээс өөр бодит сонголт байхгүйгээс бусад тохиолдолд санхүүгийн тайлангуудыг гаргахдаа тасралтгүй байх суурийг хэрэглэх үүрэгтэй.

Засаглал хариуцсан этгээдүүд нь Компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг, хариуцлага

Санхүүгийн тайлан нь залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу тайлагналуудаас бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаа олж авах, дүгнэлт бүхий аудиторын тайлан гаргах нь бидний зорилго юм.

Зохистой баталгаажуулалт гэдэг нь ондор түвшний баталгаажуулалт боловч АОУС-ын дагуу хийгдсэн аудит нь оршин байгаа материаллаг буруу тайлагналуудыг байнга илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм. Буруу тайлагналууд нь залилан эсвэл алдаанаас үүсч болох ба хэрэв тэдгээр нь дангаараа эсвэл нийтдээ санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргасан хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материаллагт тооцогдоно.

АОУС-ын дагуу хийх аудитын үед бид мэргэжлийн үнэлэмж, мэргэжлийн үл итгэх зарчмыг баримтлан ажилладаг. Бид мөн:

- Залилан эсвэл алдааны улмаас үүсч болох санхүүгийн тайлангийн материаллаг буруу тайлагналуудын эрсдэлүүдийг таних, үнэлэх, тэдгээр эрсдэлд тохирох аудитын горимуудыг боловсруулах, гүйцэтгэх, өөрсдийн дүгнэлтэнд үндэслэл болохуйц хангалттай, зохистой аудитын нотолгоог олж авах.
- Залилан нь хуйвалдах, бичиг баримт хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу мэдэгдэл хийх, дотоод хяналтыг зөрчих зэрэг үйлдлүүдтэй холбоотой байж болох тул залилангаас үүдэн гарсан материаллаг буруу тайлагналыг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүдэн гарсан буруу тайлагналыг ирүүлэхгүй байх эрсдэлээс өндөр байдаг.

Хараат бус аудитын дүгнэлтийн үргэлжлэл

- Хэрэглэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогууд нь зохистой эсэх, удирдлагын зүгээс нягтлан бодох бүртгэлийн ойролцоолсон тооцооллууд, тэдгээрт холбогдох тодруулгууд нь үндэслэлтэй эсэхийг үнэлэх.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн Компанийн үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэж болох үйл явдал эсвэл нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал байгаа эсэхийг дүгнэх.
- Хэрэв материаллаг тодорхой бус байдал байна гэж дүгнэвэл, бид аудиторын тайландаа санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгыг хийж өгөх эсвэл ийм тодруулга хангалтгүй бол дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай болдог. Аудиторын тайлан гарах өдөр хүртэл олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн бид дүгнэлтээ гаргадаг. Гэхдээ ирээдүйн үйл явдал эсвэл нөхцөл байдлаар Компанийн тасралтгүй байх зарчмын алдаа дуулж болно.
- Санхүүгийн тайлангууд (үүнд тодруулгууд багтана)-ын ерөнхий толилуулга, бүтэц, агуулгыг үнэлэх мөн санхүүгийн тайлангууд нь зөв толилуулгын шаардлагыг хангахуйц байдлаар холбогдох ажил гүйлгээ, үйл явдлуудыг илэрхийлсэн эсэхийг үнэлэх.

(Энэхүү дүгнэлт нь хавсралтын хамт хүчин төгөлдөр болно.)

ЗАХИРАЛ

Д.ШИЙЭВ

НЭГТГЭСЭН АУДИТЛАГДСАН ОРЛОГЫН ТАЙЛАН
2024 оны 12 сарын 31 -ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант үе

"ЛэндМН ББСБ" ХК

/мян.төг/

Үзүүлэлт	2024.12.31	2023.12.31
Борлуулалтын орлого	88,801,668	47,982,386
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	-	-
Нийт ашиг (алдагдал)	88,801,668	47,982,386
Түрээсийн орлого	-	-
Хүүний орлого	388,368	29,685
Бусад орлого	271,656	149,139
Борлуулалт, маркетингийн зардал	425,855	482,738
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	12,379,511	9,920,786
Санхүүгийн зардал	22,181,544	9,434,248
Бусад зардал	8,201,425	3,095,828
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	-146,098	143,113
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	46,127,259	25,370,723
Орлогын татварын зардал	10,013,611	5,574,907
Татварын дараахь ашиг (алдагдал)	36,113,649	19,795,816
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	36,113,649	19,795,816
Толгой компанийн хувьцаа эзэмшигчид	36,113,649	19,795,816

Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг
Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн нэгж
хувьцаанд ногдох үндсэн болон шингэрсэн ашиг

төг
48.85

НЭГТГЭСЭН АУДИТЛАГДСАН САНХҮҮ БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

2024 оны 12 сарын 31 -ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант үе

"ЛэндМН ББСБ" ХК

/мян.төг/

Балансын зүйл	2024.12.31	2023.12.31
Хөрөнгө		
Эргэлтийн хөрөнгө		
Мөнгөн хөрөнгө	12,706,074	7,885,967
Дансны авлага	717,913	426,590
Бусад авлага	1,094,548	-
Зээл /цэврээр/	231,727,567	123,462,373
Бараа материал	4,116	15,613
Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	392,103	55,975
Өмчлөх бусад хөдлөх хөрөнгө	11,000	15,080
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	<u>246,653,321</u>	<u>131,861,598</u>
Эргэлтийн бус хөрөнгө		
Үндсэн хөрөнгө	4,942,878	1,251,811
Биет бус хөрөнгө	754,673	355,542
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	<u>5,697,551</u>	<u>1,607,353</u>
Нийт хөрөнгийн дүн	<u>252,350,872</u>	<u>133,468,951</u>
Өр төлбөр		
Богино хугацаат өр төлбөр		
Дансны өглөг	5,109,254	3,876,599
Цалингийн өглөг	-	309,972
Татварын өглөг	4,279,392	4,080,482
НДШ-ийн өглөг	-	38,505
Богино хугацаат зээл	75,329,520	8,124,018
Хүүний өглөг	-	1,474,622
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	-	227,644
Итгэлцлийн үйлчилгээний өглөг	62,594,178	35,661,746
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	<u>147,312,344</u>	<u>53,793,589</u>
Урт хугацаат өр төлбөр		
Урт хугацаат өр төлбөр	2,945,392	20,350,164
Нөөц /Болзошгүй өр төлбөр /	113,351	
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр	19,776	
Бусад урт хугацаат өр төлбөр	29,028,833	16,593,258
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	<u>32,107,353</u>	<u>36,943,422</u>
Нийт өр төлбөрийн дүн	<u>179,419,697</u>	<u>90,737,012</u>
Өмч		
Хувьцаат	8,000,000	8,000,000
Халаасны хувьцаа	(2,337,547)	(2,337,547)
Нэмж төлөгдсөн капитал	2,756,859	2,756,859
Эздийн өмчийн бусад хэсэг	57,348	57,348
Хуримтлагдсан ашиг	64,454,515	34,255,279
Нийт өмчийн дүн	<u>72,931,175</u>	<u>42,731,939</u>
Нийт өр төлбөр ба өмчийн дүн	<u>252,350,872</u>	<u>133,468,951</u>

НЭГТГЭСЭН АУДИТЛАГДСАН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛГИЙН ТАЙЛАН

2024 оны 12 сарын 31 -ний өдөр дугаар болсон тайлант үе

"ЛэндМН ББСБ" ХК

/мян.төг/

	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө		Нэмж төлөгдсөө		Халаасны хувьцаа	Бусад нөөц	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт Эздийн өмч
	Хөрөнгө	Хувь	Төлөгдсөө	Нэмж				
ҮЗҮҮЛЭЛТ								
2022 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар	8,000,000		2,756,859	(2,337,547)	57,348	34,255,279	42,731,939	
Тайлант жилийн цэвэр ашиг болон тайлант жилийн нийт дэлгэрэнгүй орлого	-	-	-	-	-	-	-	-
Ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-	-	-
2023 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар	8,000,000		2,756,859	(2,337,547)	57,348	34,255,279	42,731,939	
Тайлант жилийн цэвэр ашиг болон тайлант жилийн нийт дэлгэрэнгүй орлого	-	-	-	-	-	36,113,649	36,113,649	
Ногдол ашиг	-	-	-	-	-	-5,914,413	-5,914,413	
2024 оны 12 сарын 31-ний өдрийн байдлаар	8,000,000		2,756,859	(2,337,547)	57,348	64,454,515	72,931,175	

НЭГТГЭСЭН АУДИТЛАГДСАН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2024 оны 12 сарын 31 -ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлант үе

"ЛэндМН ББСБ" ХК

/мян.тог/

Үзүүлэлт	2024.12.31	2023.12.31
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний	976,922,326	31,815,095
Бусад мөнгөн орлого	21,979,252	675,155,764
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн орлого	<u>998,901,578</u>	<u>706,970,859</u>
Ажиллагчдад төлсөн	3,256,463	125,861
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	1,564	630,976
Ашиглалтын зардалд төлсөн	14,271	11,692
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	-	303,456
Хүүний төлбөрт төлсөн	-	3,596,666
Татварын байгууллагад төлсөн	12,350,615	3,683,876
Бусад мөнгөн зарлага	1,047,311,217	711,715,140
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн зарлага	<u>1,062,934,131</u>	<u>720,067,668</u>
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн	<u>(64,032,553)</u>	<u>(13,096,809)</u>
Хүлээл авсан хүүний орлого	349,588	26,106
Хүлээн авсан ногдол ашиг	-	-
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн орлого	<u>349,588</u>	<u>26,106</u>
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	1,388,430	-
Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	1,094,548	-
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн зарлага	<u>2,482,978</u>	-
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	<u>(2,133,391)</u>	<u>26,106</u>
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	-	-
Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	258,048,492	9,000,000
Бусад мөнгөн орлого	-	35,542,790
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн	<u>258,048,492</u>	<u>44,542,790</u>
Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн	181,305,806	27,579,047
Төлсөн ногдол ашиг	5,756,635	1,224,653
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн	<u>187,062,442</u>	<u>28,803,700</u>
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	<u>70,986,050</u>	<u>15,739,091</u>
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	<u>4,820,106</u>	<u>2,668,388</u>
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	<u>7,885,967</u>	<u>5,217,580</u>
Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	<u>12,706,074</u>	<u>7,885,967</u>

1. КОМПАНИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ

“ЛЭНДМН ББСБ” ХК (цаашид “Компани” гэх) нь Монголын Хөрөнгийн Биржид (цаашид “МХБ” гэх) бүртгэлтэй, тус улсын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулдаг, хувь нийлүүлсэн хувьцаат компани. Компани нь 2018 оны 3 дугаар сарын 14-ний өдөр МХБ дээр бүртгэлтэй болсноор нээлттэй хувьцаат компани болсон. Компани нь Санхүүгийн Зохицуулах Хорооноос (цаашид “СЗХ” гэх) 2015 оны 6 дугаар сарын 24-ний өдөр олгосон 1/493 тоот банк бус санхүүгийн байгууллагын тусгай зөвшөөрлийн дагуу зээлийн үйл ажиллагааг явуулж байна. Түүнчлэн Компани нь СЗХ-оос 2019 оны 3 дугаар сарын 20-ны өдөр олгогдсон тоот дугаартай Итгэлцлийн болон Факторингийн үйлчилгээ, 2019 оны 5 дугаар сарын 23-ны өдөр олгогдсон 128 тоот дугаартай Гадаад валютын арилжаа эрхлэх үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлүүдийн дагуу үйл ажиллагаагаа явуулж байна

Компанийн албан ёсны хаяг нь: Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 3-р хороо, Жуулчны гудамж 34, Сувд төв

Компанийн үндсэн үйл ажиллагааны чиглэл нь: Компани нь зэргэлдээ охин компани болох Монгол Улсад үүсгэн байгуулагдсан Анд Системс Тех ХХК (“Анд Системс Тех”) -ийн хөгжүүлэн гаргасан ЛэндМН технологийг ашиглан зээлийн үйлчилгээ огт/хангалттай хэмжээнд авч чаддаггүй хүмүүст гар утсанд суурилсан санхүүгийн үйлчилгээ буюу 24/7 цахим зээлийн үйлчилгээг үзүүлдэг. ЛэндМН технологи нь Анд Системс Тех-ийн хөгжүүлэн гаргасан “финтек” шийдэл бүхий технологи бөгөөд технологийн лицензийг Анд Системс Тех эзэмшдэг. 2018 онд Компани нь ЛэндМН технологиор дамжуулан төрөл бүрийн төлбөр тооцоо, санхүүгийн гүйлгээ хийх “Лэнд Хэтэвч” шинэ бүтээгдэхүүнийг нэвтрүүлэн үйл ажиллагааны цар хүрээгээ өргөжүүлсэн

Компанийн эцсийн толгой компани нь Сингапур Улсад бүртгэлтэй, финтек компани болох Анд Глобал Пти.Лтд.

Компанийн санхүүгийн тайлан дахь дүнгүүдийг тодруулгад өөрөөр зааснаас бусад тохиолдолд мянганы орноор, Монгол төгрөг (“төг”)-өөр тайлагнасан.

2. НИЯГЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД

2.1 Тайлан бэлтгэх үндэслэл

Компанийн санхүүгийн тайланг түүхэн өртгийн зарчмаар бэлтгэсэн ба санхүүгийн тайлан дахь дүнгүүдийг тодруулгад өөрөөр зааснаас бусад тохиолдолд мянганы орноор, Монгол төгрөгөөр тайлагнасан.

Нийцтэй байдлын мэдэгдэл

Компанийн санхүүгийн тайлангууд нь Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын зөвлөл (НББОУСЗХ)-өөс баталж гаргасан санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартууд (СТОУС)-ын дагуу бэлтгэгдсэн болно.

2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

2.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо

а. Эргэлтийн болон эргэлтийн бус ангилал

Компани хөрөнгө болон өр төлбөрүүдийг санхүүгийн байдлын тайланд эргэлтийн болон эргэлтийн бус ангиллын дагуу толилуулна. Дараах тохиолдолд хөрөнгө эргэлтийн хөрөнгө болно:

- Хэвийн үйл ажиллагааны явцад хэрэгжих болон борлуулах хандлагатай эсвэл хэрэглэхээр хүлээгдэж байгаа
- Худалдах үндсэн зорилгоор эзэмшиж байгаа
- Тайлант хугацаанаас хойш 12 сарын дотор хэрэгжихээр хүлээгдэж байгаа эсвэл
- Тайлант хугацаанаас хойш хамгийн багадаа 12 сарын дотор солилцох эсвэл өр төлбөр барагдуулахыг хязгаарлаагүй бэлэн мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Бусад бүх хөрөнгө нь эргэлтийн бус хөрөнгө болно.

Өр төлбөр нь дараах тохиолдлуудад богино хугацаат өр төлбөр болно:

- Хэвийн үйл ажиллагааны явцад төлөгдөхөөр хүлээгдэж буй
- Худалдах үндсэн зорилгоор эзэмшиж байгаа
- Тайлант хугацаанаас хойш 12 сарын дотор төлөх хугацаатай, эсвэл
- Тайлант хугацаанаас хойш хамгийн багадаа 12 сар өр төлбөр барагдуулалтыг хойшлуулах нөхцөлгүй

Компани бусад бүх өр төлбөрүүдийг эргэлтийн бус гэж ангилдаг.

2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

2.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

б. Гадаад валютын хөрвүүлэлт

Компанийн санхүүгийн тайланг Компанийн үйл ажиллагааны мөнгөн тэмдэгт болох Монгол төгрөгөөр илэрхийлнэ. Гадаад валютын гүйлгээг анх бүртгэхдээ гүйлгээг хүлээн зөвшөөрөх шаардлага хангасан өдрийн ханшаар мөнгөн нэгжрүү хөрвүүлж бүртгэнэ. Гадаад валютаар бүртгэгдсэн мөнгөн хөрөнгө, төлбөрүүдийг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн ханшаар дахин хөрвүүлдэг. Бүх зөрүүг орлого, зардлын дансанд бүртгэнэ.

Түүхэн өртгөөр хэмжигдэх мөнгөн бус зүйлүүдийг тэдгээрийн анхны гүйлгээ хийгдсэн өдрийн ханшаар хөрвүүлнэ. Бодит үнэ цэнэ нь гадаад валютаар хэмжигдэх монгол бус зүйлүүдийг бодит үнэ цэнэ тодорхойлогдсон өдрийн ханшаар хөрвүүлнэ. Бодит үнэ цэнээр хэмжигдэх, мөнгөн зүйлсийн хөрвүүлгээс үүссэн олз, гарзыг бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийн олз, гарзыг хүлээн зөвшөөрөхтэй адилаар хүлээн зөвшөөрнө (өөрөөр хэлбэл бодит үнэ цэнийн зөрүү нь бусад дэлгэрэнгүй орлого, олз гарзын тайланд хүлээн зөвшөөрөгдсөн зүйлийн ханшийн зөрүүнээс үүссэн олз, гарзыг мөн адил бусад дэлгэрэнгүй орлого, олз гарзын тайланд бүртгэнэ).

в. Орлого болон зардлын хүлээн зөвшөөрөлт

Хүүний орлого эсвэл хүүний зардлыг чанаргүй төлөвт орсон хэрэглүүрээс бусад санхүүгийн хэрэглүүрийн хувьд үр ашигт хүүний аргыг ашиглан аккрузал сууриар бүртгэнэ. Энэ аргын дагуу гэрээний талуудын хооронд төлөгдсөн эсвэл хүлээн авсан бүх хураамж, гүйлгээний зардал болон бүх урамшуулал, хөнгөлөлтийг үр ашигт хүүнд оруулан тооцож, цаг хугацааны хувьд хойшлуулан хүүний орлого эсвэл зардалд бүртгэдэг. Үр ашигт хүүний бүрэлдэхүүн хэсэг болох хураамжид санхүүгийн хөрөнгийг худалдан авах эсвэл санхүүгийн өр төлбөрийг үүсгэхтэй холбоотойгоор нэмэгдэн гарсан, Компанийн төлсөн эсвэл хүлээн авсан хураамжууд багтдаг ба жишээлбэл үүнд төлбөрийн чадварыг үнэлэх, санхүүгийн хэрэглүүрийн нөхцөл тохиролцох, холбогдох баримт бичиг боловсруулахтай холбоотойгоор нэмэгдэн гарсан аливаа хураамжууд орно. Зээлийн олголт бүрд ногдуулж буй ЛэндМН хураамжийн орлого нь хүүний орлого гэж нэрлэгдэхгүй боловч үр ашигт хүүний нэг хэсэг юм.

2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

2.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

в. Орлого болон зардлын хүлээн зөвшөөрөлт (үргэлжлэл)

Санхүүгийн хөрөнгө нь чанаргүй төлөвт орж, ЗҮЦХА-ын загварын 3-р шатлалын хөрөнгөөр ангилагдсан тохиолдолд Компани нь хүүний орлогыг санхүүгийн хөрөнгийн цэвэр хорогдуулсан өртгөөс үр ашигт хүүний түвшинг ашиглан тооцдог. Хэрэв санхүүгийн хөрөнгийн чанар сайжирч, чанаргүй төлвөөс гарсан тохиолдолд хүүний орлогыг эргээд нийт дансны үнээс тооцно. Компани нь худалдаж авахад эсвэл анх олгоход үнэ цэнийн бууралттай байсан (ХАОҮЦБ) санхүүгийн хөрөнгийн хүүний орлогыг хөрөнгийн хорогдуулсан өртгөөс зээлийн тохируулсан үр ашигт хүүний түвшинг ашиглан тооцно. Зээлийн тохируулсан үр ашигт хүү гэдэг нь анхлан хүлээн зөвшөөрөлтийн өдрөөр тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалыг (зээлийн алдагдлыг оруулсан) ХАОҮЦБ хөрөнгийн хорогдуулсан өртөг рүү дискаунтлах хүүний хувь юм.

Бусад бүх шимтгэл, хураамж болон бусад орлого, зардлын зүйлүүдийг нийтлэг байдлаар нь аккруэл сууриар тухайн ажил гүйлгээний гүйцэтгэлтэй уялдуулан хүлээн зөвшөөрөх бөгөөд гүйцэтгэлийг нийт үзүүлэх үйлчилгээнд эзлэх бодитоор үзүүлсэн үйлчилгээний хэсэгт үндэслэн тооцдог.

г. Ажиллагсдын зардал болон холбогдох шимтгэлүүд

Цалин хөлс болон цалинтай холбоотой бусад зардлуудыг Компанийн ажиллагсад холбогдох ажил үйлчилгээ үзүүлсэн жилд зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг. Цалинтай ээлжийн амралт гэх мэт богино хугацааны, хуримтлагдах цалинтай чөлөөг ирээдүйд цалинтай чөлөө авах эрхээ нэмэгдүүлэн, ажил үйлчилгээ үзүүлсэн тайлант хугацаанд хүлээн зөвшөөрнө.

д. Татвар

Тайлант хугацааны орлогын албан татвар

Тайлант жилийн болон өмнөх хугацааны албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг татварын байгууллагаас буцаан авахаар хүлээж байгаа эсвэл татварын байгууллагад төлөх дүнгээр хэмжинэ. Энэ дүнг тооцоолоход хэрэглэсэн татварын хувь хэмжээ, татварын хуулиуд нь санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж байсан болно.

Эдгээр зүйлд холбоотой тайлант жилийн орлогын албан татварыг орлого үр дүнгийн тайланд биш шууд өөрийн хөрөнгөд хүлээн зөвшөөрнө. Удирдлага НББ-ийг хэрхэн хөтөлөхийг холбогдох татварын хууль, журмуудад тодорхой зааж өгөөгүй, нэмэлт тайлбар тодруулга шаардлагатай тийм шинэ нөхцөл байдал үүссэн эсэхийг тодруулахын тулд тодорхой хугацаа тутамд татварын тайлангаа хянаж үздэг ба шаардлагатай бол сан байгуулдаг.

2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

2.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

д. Татвар(үргэлжлэл)

Хойшлогдсон албан татвар

Компанийн санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн байдлаарх хөрөнгө, өр төлбөрийн татвар ногдох дүн ба тэдгээрийн санхүүгийн тайлан дээрх бүртгэлийн хооронд гарах түр зөрүүнд “Тайлан тэнцлийн арга”-ыг ашиглан хойшлогдсон албан татварыг хүлээн зөвшөөрнө.

Хойшлогдсон албан татварын өр төлбөрийг дор дурдсанаас бусад бүх түр зөрүүнд хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

Хойшлогдсон албан татвар(үргэлжлэл)

- Хойшлогдсон албан татварын өр төлбөр нь гүүдвилийг анх хүлээнзөвшөөрөх үед эсвэл бизнесийн нэгдлийн бус хөрөнгө, өр төлбөрийн гүйлгээнээс үүссэн, уг гүйлгээ нь НББ-ийн ашиг (алдагдал), татвар ногдох ашиг (алдагдал) - ийн аль алинд нөлөө үзүүлэхгүй байгаа үед,
- Түр зөрүү нь охин болон холбоотой компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалт ба хамтарсан компани дахь ашиг сонирхол зэрэгтэй холбоотойгоор үүссэн, түр зөрүүг хэзээ арилгахыг толгой компани, хөрөнгө оруулагч эсвэл хамтрагч тал хянаж байгаа, түр зөрүү нь ойрын хугацаанд арилахгүй байх магадлалтай байгаа үед

Дор дурдсанаас бусад тохиолдолд хойшлогдсон орлогын албан татварын хөрөнгийг татвар ноглох орлогоос хасаглах бүх түр зөрүүнүүд, иргэдүүд шилжүүлэн тооцж, ашиглаагүй татварын бүх хөнгөлөлт ба алдагдлуудад (эдгээр түр зөрүү, хөнгөлөлт, алдагдлуудыг хасаж болох татвар ногдох орлогын ирээдүйд орж ирэх нь тодорхой болсон үед) хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Татвар ногдох орлогоос хасагдах түр зөрүүтэй холбоотой хойшлогдсон албан татварын хөрөнгө нь бизнесийн нэгдлийн бус хөрөнгө, өр төлбөрийн гүйлгээг анх хүлээн зөвшөөрөх үед үүссэн ба гүйлгээ гарах үед, НББ-ийн болоод татварын ашиг (алдагдал) - ийн аль алинд нөлөө үзүүлэхгүй байгаа үед;
- Татвар ногдох орлогоос хасагдах түр зөрүү нь охин болон холбоотой компаниудад оруулсан хөрөнгө оруулалт ба хамтарсан компани дахь ашиг сонирхолтой холбоотойгоор үүссэн бол хойшлогдсон албан татварын хөрөнгийг, түр зөрүү нь ойрын хугацаанд арилах магадлалтай, түр зөрүүг хасаж болох татвар ногдох орлого орж ирэх нь тодорхой болсон үед зөвхөн хүлээн зөвшөөрнө.

2. **НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)**

2.1 **Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)**

д. **Татвар(үргэлжлэл)**

Хойшлогдсон татварын хөрөнгийн бүртгэлийн дүнг тайлант хугацаа бүрийн эцэст хянаж үзэх ба хойшлогдсон татварын хөрөнгийг хэсэгчлэн эсвэл бүхлээр нь нөхөн олж авахад хүрэлцэхүйц хэмжээний татвар ногдох орлого цаашид орж ирэх нь тодорхойгүй болсон үед харгалзах хэмжээгээр хөрөнгийн дүнг бууруулна.

Хүлээн зөвшөөрөөгүй хойшлогдсон татварын хөрөнгийг тайлант хугацаа бүрийн эцэст дахин үнэлж үзэх ба хойшлогдсон татварын хөрөнгийг нөхөн олж авахад хүрэлцэхүйц хэмжээний татвар ногдох орлого цаашид орж ирэх нь тодорхой болсон үед харгалзах хэмжээгээр хойшлогдсон татварын хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрнө.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгө, өр төлбөрийн тайлант хугацааны эцсийн өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж буй татварын хувь хэмжээнүүд дээр үндэслэн хөрөнгийг борлуулах, өр төлбөрийг барагдуулах тайлант хугацаанд хэрэглэгдэхээр хүлээгдэж буй татварын хэмжээгээр хойшлогдсон татварыг тооцно.

Хойшлогдсон албан татвар(үргэлжлэл)

Хэрэв өнөөгийн татварын хөрөнгийг татварын өр төлбөрт суутгуулах хууль ёсны эрхтэй бөгөөд хойшлогдсон татварууд нь нэг татвар төлөгч аж ахуйн нэгж ба нэг татварын байгууллагатай холбоотой байгаа бол хойшлогдсон албан татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг хооронд нь цэвэршүүлж болно.

Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар

Орлого, зардал болон хөрөнгүүд нь доорхоос бусад тохиолдолд Нэмэгдсэн Өртгийн Албан Татвар (НӨАТ)-гүй цэвэр дүнгээр хүлээн зөвшөөрөгддөг:

- Хөрөнгө эсвэл үйлчилгээг худалдан авахад төлсөн НӨАТ-ыг татварын байгууллагаас буцаан авах боломжгүй үед уг НӨАТ-ыг хөрөнгө худалдан авалтын өртгийн нэг хэсгээр эсвэл зардлын нэг хэсгээр (аль тохиромжтойгоор) хүлээн зөвшөөрнө.
- НӨАТ-ын дүн орсон дүнгээр илэрхийлэгдэх авлага ба өглөг.

Татварын байгууллагаас авах эсвэл татварын байгууллагад өгөх өглөгийн цэвэр дүнг санхүүгийн байдлын тайланд авлага эсвэл өглөгийн нэг хэсэг болгон толилуулна.

2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

2.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

е. Бэлэн мөнгө болон банкин дахь данс

Бэлэн мөнгө болон банкин дахь дансанд банкинд байршуулсан мөнгө орно.

Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн зорилгоор, дээр тодорхойлсноор бэлэн мөнгө болон банкин дахь харилцах, хадгаламж дахь бэлэн мөнгө болон богино хугацаатай хадгаламжийг банкны овердрафтын үлдэгдлийг багтаахгүйгээр оруулсан.

ё. Санхүүгийн хөрөнгө

(i) Анх хүлээн зөвшөөрөх болон хэмжилт

Харилцагчдад олгосон зээл болон урьдчилгаа, бусад авлагаас бусад санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрүүдийг анхлан хүлээн зөвшөөрөхдөө арилжаа хийсэн өдөр (Компани тухайн хэрэглүүрийн гэрээний нэг тал болсон өдөр) хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд “хэвийн нөхцөлтэй арилжаа” буюу санхүүгийн хөрөнгө худалдан авах, худалдахад холбогдох хөрөнгийг зах зээлийн журам, хэлцлээр тогтоосон хугацаанд зайлшгүй шилжүүлэхийг шаарддаг арилжаа орно. Харилцагчдад олгосон зээл болон урьдчилгаа, бусад авлагыг харилцагчдын дансанд мөнгө шилжсэн үед хүлээн зөвшөөрнө.

Анхлан хүлээн зөвшөөрч буй санхүүгийн хэрэглүүрийн ангилал нь тэдгээрийн гэрээний нөхцөл болон уг санхүүгийн хэрэглүүрийг зохицуулж буй бизнес загвараас хамаардаг. Санхүүгийн хэрэглүүрийг бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь ашиг алдагдалд бүртгэгдэх санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрөөс бусад тохиолдолд ажил гүйлгээний зардлыг бодит үнэ цэнээс хассан дүнгээр анхлан бүртгэнэ.

(i) Дараах үеийн хэмжилт

Зээл ба авлага

Зээл ба авлага нь идэвхтэй зах зээлд бүртгэлгүй, тогтмол эсвэл тодорхойлж болох төлбөр бүхий үүсмэл санхүүгийн хэрэглүүр биш санхүүгийн хөрөнгө юм. Анхны хэмжилтээс хойш санхүүгийн хөрөнгийг дараах үеүдэд үнэ цэнийн бууралтыг хассаны дараах үр ашигт хүүгийн арга (ҮАХА) ашиглан хорогдуулсан өртгөөр нь хэмжинэ. Хорогдуулсан өртгийг үр ашигт хүүний салшгүй хэсэг болох худалдан авалтын урамшуулал, хөнгөлөлт болон зардал, шимтгэлийг оролцуулан тооцдог. Үр ашигт хүүгийн хорогдуулалт нь дэлгэрэнгүй орлогын тайлангийн "Бусад орлого"-д багтана. Үнэ цэнийн бууралтаас үүссэн алдагдлыг дэлгэрэнгүй орлогын тайлангийн "Бусад зардал" хэсэгт хүлээн зөвшөөрнө.

2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

2.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

ё. Санхүүгийн хөрөнгө(үргэлжлэл)

(i) Үл хүлээн зөвшөөрөлт

Дараах тохиолдолд санхүүгийн хөрөнгийг (хэрэглэх боломжтой бол, санхүүгийн хөрөнгийн хэсгийг эсвэл хоорондоо төсөөтэй нэг бүлэг санхүүгийн хөрөнгүүдийн хэсгийг) үл хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Тухайн хөрөнгөөс мөнгөн урсгал хүлээн авах эрх нь дууссан, эсвэл
- Компани нь тухайн хөрөнгөөс мөнгөн үрсгал хүлээн авах эрхээ шилжүүлсэн эсвэл "дамжуулан өнгөрөөх" хэлцлийн дагуу хүлээн авсан мөнгөө нийт дүнгээр нь удаан хугацаагаар саатуулалгүйгээр гуравдагч талд төлөх үүрэг хүлээсэн, эсвэл (а)Компани нь хөрөнгийн бараг бүх эрсдэл ба өгөөжийг шилжүүлсэн, эсвэл(б)Компани нь тухайн хөрөнгөтэй холбоотой эрсдэл ба өгөөжийг шилжүүлээгүй боловч хөрөнгийн хяналтыг шилжүүлсэн.

Компани хороогоос мөнгө хүлээн авах эрхээ шилжүүлсэн эсвэл "дамжуулан өнгөрөөх" хэлцэл хийсэн боловч хөрөнгөтэй холбоотой ихэнх эрсдэл, өгөөж болон хяналтыг шилжүүлээгүй тохиолдолд хөрөнгийг Компанийн уг хөрөнгөнд үргэлжлүүлэн оролцсоор байх хэмжээгээр нь хүлээн зөвшөөрнө. Энэ тохиолдолд Компани холбогдох өр төлбөрийг мөн хүлээн зөвшөөрнө.

Шилжүүлсэн хөрөнгө ба холбогдох өр төлбөр Компанийн хадгалж үлдсэн эрх, үүргийг тусган харуулсан сууриар хэмжинэ. Энэхүү үргэлжилсэн оролцоо нь шилжүүлсэн хөрөнгийн баталгаа хэлбэртэй байвал оролцоог тус хөрөнгийн анхны бүртгэлийн дүн ба Компанийн төлөх шаардлагатай болох хамгийн их дүнгийн аль багаар хэмжинэ.

2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

2.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

ё. Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

(ii) *Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт*

Компани санхүүгийн хөрөнгө эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгүүд нь үнэ цэнийн бууралтад орсныг нотлох бодит нотолгоо байгаа эсэхийг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдөр бүр үнэлж үзнэ.

Хэрэв хөрөнгийг анхлан хүлээн зөвшөөрсний дараа нэг буюу түүнээс олон тооны "Алдагдлын тохиолдол"-ын улмаас үнэ цэнийн бууралтын бодит нотолгоо бий болсон ба уг "Алдагдлын тохиолдол" нь санхүүгийн хөрөнгө эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгийн ойролцоолон тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалд нөлөөлж байгаа үед санхүүгийн хөрөнгийг эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгийг үнэ цэнийнбууралтад орсон гэж үзнэ. Үнэ цэнийн бууралтын нотолгоонд зээлдэгч эсвэл бүлэг зээлдэгчид нь санхүүгийн томоохон хүндрэлд орсон, зээлийнхүү болон үндсэн төлбөр зөрчилд орсон, дампуурах эсвэл санхүүгийн өөр бусад дахин зохион байгуулалтад орох магадлалтай болсон, зөрчилтэй холбоотой эдийн засгийн нөхцөл байдалд гарсан өөрчлөлт гэх мэт тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалд хэмжиж болохуйц бууралт байгааг харуулсан бодит өгөгдөл бий болох зэрэг орно.

Хорогдуулсан өртгөөр нь бүртгэх санхүүгийн хөрөнгүүд

Үнэ цэнийн бууралтын алдагдал гарсан талаар бодит нотолгоо байгаа бол алдагдлыг тухайн хөрөнгийн бүртгэлийн дүн ба ирээдүйд орж ирэхээр тооцоолсон мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнийн (бодитоор тохиолдоогүй ирээдүйд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлыг оруулахгүй) зөрүүгээр хэмжинэ. Орж ирнэ гэж тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалын өнөөгийн үнэ цэнийг санхүүгийн хөрөнгийн анхны, үр ашигт хүүний хувиар бууруулан тооцдог. Зээлийн хүүний хувь нь хувьсах байх нөхцөлд үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хэмжих хөнгөлөлтийн хувь нь өнөөгийн үр ашигт хүүний хувьтай тэнцүү байна.

Хөрөнгийн бүртгэлийн дүнг эрсдэлийн сангийн дансаар бууруулах ба алдагдлын дүнг орлого, үр дүнгийн тайланд хүлээн зөвшөөрнө. Бүртгэлийн бууруулсан дүн дээр хүүний орлогыг үргэлжлүүлэн хуримтлуулах ба үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хэмжих зорилгоор ирээдүйн мөнгөн урсгалыг бууруулахад ашигласан хүүг ашиглан хуримтлуулна. Хүүний орлогыг санхүүгийн орлогын нэг хэсэг болгон орлого, зардлын дансанд бүртгэнэ. Цаашид эргэн төлөгдөх ямар нэг бодит чиг хандлага байхгүй байгаа, бүх барьцаа хөрөнгийг борлуулсан эсвэл Компанид шилжүүлсэн үед зээлийг холбогдох зээлийн эрсдэлийн сангийн хамт данснаас хасна.

2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

2.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн гөл бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

ё. Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

(iv) *Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт (үргэлжлэл)*

Хэрэв дараагийн тайлант хугацаанд үнэ цэнийн бууралтыг хүлээн зөвшөөрсний дараах үйл явдлын улмаас тооцоолсон үнэ цэнийн бууралтын алдагдал өсөж эсвэл буурвал, сангийн дансыг залруулах замаар өмнө хүлээн зөвшөөрсөн үнэ цэнийн бууралтыг өсгөж эсвэл бууруулна. Данснаас хассан хөрөнгө дараа нь эргэн төлөгдвөл дэлгэрэнгүй орлогын тайлангийн санхүүгийн зардал дансны кредитэд бүртгэнэ.

ж. Санхүүгийн өр төлбөр

(i) *Анхны хүлээн зөвшөөрөлт ба хэмжилт*

Санхүүгийн өр төлбөрийг аль зохистой ангилалд нь бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт нь орлого, зарлагын дансанд бүртгэгдэх, зээл ба зээллэг, эсвэл үр нөлөөтэй хейджингийн хэрэглүүрээр анх хүлээн зөвшөөрнө

Бүх санхүүгийн өр төлбөрүүдийг анх бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрөх ба зээл, зээллэг болон өр төлбөрийн хувьд шууд хамааралтай гүйлгээний зардлыг хассаны дараах дүнгээр хүлээн зөвшөөрнө.

Компанийн санхүүгийн өр төлбөрүүдэд дансны болон бусад өр төлбөр би урьдчилж орсон орлого орно. Санхүүгийн өр төлбөрүүдийн хэмжилт дор дурдсан ангиллаас хамаарна:

Зээл, зээллэг ба хойшлогдсон орлогын өр төлбөр

Анххэмжсэнийдараа, зээллэгүүд, хойшлогдсон орлогын өр төлбөр, хүүгийнөглөг, дансны болон бусад өглөгийг дараагийн тайлант хугацаанд үр ашигт хүүний аргыг ашиглан хорогдуулсан өртгөөр нь хэмжинэ. Өр төлбөрийг үл хүлээн зөвшөөрөх үед болон үр ашигт хүүг ашиглан хорогдуулах үеийн олз, гарзыг орлого, зардлын дансанд хүлээн зөвшөөрнө.

Хорогдуулсан өртгийг үр ашигт хүүний салшгүй хэсэг болох зээл олголтын урамшуулал, хөнгөлөлт болон шимтгэл, холбоотой зардлуудыг оролцуулан тооцдог. Үр ашигт хүүгийн хорогдуулалт нь дэлгэрэнгүй орлогын тайлангийн санхүүгийн зардалд багтана.

(ii) *Үл хүлээн зөвшөөрөлт*

Санхүүгийн өр төлбөрийг төлөхөөс чөлөөлөгдсөн, өр төлбөр цуцлагдсан эсвэл хугацаа нь дууссан бол үл хүлээн зөвшөөрдөг. Хэрэв одоо байгаа санхүүгийн өр төлбөрийн зээлдүүлэгч нь хэвээрээ боловч ялгаатай нөхцөлтэй зээлийн гэрээгээр сольсон эсвэл одоо байгаа зээлийн нөхцөл эрс өөрчлөгдсөн бол эдгээр өөрчлөлт шинэчлэлтийг анхны санхүүгийн өр төлбөрийн үл хүлээн зөвшөөрөлт ба шинэ өр төлбөрийн хүлээн зөвшөөрөлт гэж үзэх ба бүртгэлийн дүнгийн зөрүүг орлого, зардлын дансанд хүлээн зөвшөөрнө.

2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

2.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

3. Санхүүгийн хэрэглүүрүүдийг цэвэршүүлэх

Хэрэв байгууллага хүлээн зөвшөөрсөн дүнгүүдийг цэвэршүүлэх хуулиар олгогдсон эрхтэй, тооцоог цэвэр дүнгээр нь барагдуулах, эсвэл хөрөнгийг борлуулж өр төлбөрийг нь барагдуулах ажлыг нэгэн зэрэг хийхээр зэхэж байгаа л бол санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрүүдийг хооронд нь цэвэршүүлэн, цэвэр дүнгээр тайлан тэнцэлд толилуулах эрхтэй.

и. Бодит үнэ цэнээрх хэмжилт

Хэмжилтийн өдөр зах зээлийн оролцогчдын хооронд зохих журмын дагуу хийгдэж буй гүйлгээний үед хөрөнгө борлуулахад хүлээн авч буй эсвэл өр төлбөрийг шилжүүлэхэд төлж буй үнийг бодит үнэ цэнэ гэнэ. Бодит үнэ цэнийн хэмжилт нь дараах тохиолдлуудад болж буй хөрөнгийг борлуулах болон өр төлбөрийг шилжүүлэх гүйлгээний таамаглалд үндэслэдэг. Үүнд:

- Хөрөнгө, өр төлбөрийн үндсэн зах зээлд эсвэл
- Үндсэн зах зээл байхгүй үед хөрөнгө, өр төлбөрийн хамгийн давуу зах зээлд

Компани үндсэн болон давуу зах зээлд оролцох боломжтой байх ёстой.

Зах зээлийн оролцогчид нь хөрөнгө, өр төлбөрийн үнийг тогтоох үед өөртөө эдийн засгийн хувьд хамгийн ашигтай байхаар оролцоно гэсэн төсөөллийг ашиглан хөрөнгө болон өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг хэмжинэ.

Санхүүгийн бус хөрөнгийн бодит үнэ цэнийн хэмжилтэд хөрөнгийг хамгийн үр ашигтайгаар ашиглаж эсвэл хөрөнгийг хамгийн үр ашигтайгаар ашиглах зах зээлийн өөр нэг оролцогчид хөрөнгийг борлуулснаар эдийн засгийн өгөөжийг бий болгох зах зээлийн оролцогчийн чадварыг харгалзаж үзнэ.

Компани тухайн нөхцөлд тохирох үнэлгээний техникүүдийг ашиглах ба уг нөхцөл нь бодит үнэ цэнийг хэмжихэд шаардагдах хангалттай мэдээлэлтэй, холбогдох ажиглаж болохуйц орцуудыг дээд зэргээр, ажиглах боломжгүй орцуудыг хамгийн багаар ашиглана.

Санхүүгийн тайланд хэмжиж, тодруулсан бүх хөрөнгө болон өр төлбөрүүдийг бодит үнэ цэнийн түвшинд дараах байдлаар ангилсан ба ангилахдаа бодит үнэ цэнийн хэмжүүрт бүхлээрээ томоохон нөлөөтэй хамгийн бага түвшний орцод үндэслэсэн:

- Түвшин 1 - хөрөнгө, өр төлбөрийн хөрөнгийн бирж дээр бүртгэлтэй (залруулаагүй), идэвхтэй зах зээл дээрх үнэ,
- Түвшин 2 - шууд болон шууд бусаар ажиглах боломжтой хамгийн бага түвшний орцууд нь бодит үнэ цэнэд томоохон нөлөө үзүүлэх үнэлгээний техникүүд
- Түвшин 3 - ажиглах боломжгүй хамгийн бага түвшний орц нь бодит үнэ цэнийн хэмжилтэд томоохон нөлөөтэй үнэлгээний техникүүд

2. **НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)**

2.1 **Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)**

и. Бодит үнэ цэнээрх хэмжилт (үргэлжлэл)

Компани санхүүгийн тайланд байнгын сууриар хүлээн зөвшөөрдөг хөрөнгө болон өр төлбөрүүдийн хувьд тайлант үе бүрийн эцэст ангиллыг дахин үнэлж (бүхлээрээ бодит үнэ цэнийн хэмжилтэд томоохон нөлөөтэй хамгийн бага түвшний орцод суурилан) үзсэнээр түвшний хоорондын шилжилт гарсан эсэхийг тодорхойлдог.

й. Урьдчилж төлсөн төлбөрүүд

Урьдчилж төлсөн төлбөр нь урьдчилж бэлэн мөнгө төлсөн боловч бодитоор гараагүй байгаа зардлуудыг хэлнэ. Урьдчилж төлсөн төлбөрүүд нь эхлээд хөрөнгө хэсэгт бүртгэгдэх ба төлсөн бэлэн мөнгөний дүнгээр хэмжигдэнэ. Үүний дараа үйл ажиллагаанд хэрэглэгдсэн буюу хугацаа нь дуусахад орлогын тайланд тусгагддаг.

к. Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийг анхны өртгөөс хуримтлагдсан элэгдэл ба хуримтлагдсан үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр илэрхийлдэг. Үндсэн хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрөх шаардлагууд хангагдсан тохиолдолд л тухайн үндсэн хөрөнгийн сольсон хэсгийн өртөг болон зээллэгийн өртгийг тухай бүрд нь энэ өртөгт оруулна. Бусад бүх засвар үйлчилгээний зардлыг гарсан үед нь ашиг алдагдлыг тайланд тусгана.

Хөрөнгийн ашиглалт дуусч эсвэл өртөг болон холбогдох хуримтлагдсан элэгдэл болон үнэ цэнийн бууралт нь данснаас хасагдахад үүсэх олз болон гарз нь ашиг алдагдалд кредитлэгдэнэ.

Хүлээн зөвшөөрсний дараах үед үндсэн хөрөнгийг хуримтлагдсан элэгдэл ба хуримтлагдсан үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан бодит үнэ цэнээр илэрхийлдэг.

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг татварын зорилгоор шулуун шугамын аргаар, дараах ашиглалтын хугацаанд элэгдүүлнэ. Үүнд:

Ангилал	Жил
Тавилга, оффисын тоног төхөөрөмж болон тээврийн хэрэгсэл	10 жил
Компьютер ба техник тоног төхөөрөмж	3 жил
Оффисийн түрээсийн сайжруулалт	5 жил

2. **НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)**

2.1 **Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)**

к. **Үндсэн хөрөнгө (үргэлжлэл)**

Үндсэн хөрөнгийг худалдан борлуулах үед эсвэл түүний ашиглалт, борлуулалтаас ирээдүйд эдийн засгийн үр ашиг хүлээгдэхгүй болсон үед үл хүлээн зөвшөөрнө. Хөрөнгийн үл хүлээн зөвшөөрөлтэй холбогдон үүссэн аливаа олз, гарзыг (хөрөнгө борлуулалтын цэвэр орлого ба бүртгэлийн дүн хоёрын зөрүүгээр тооцно) хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрсөн тайлант жилийн орлого, үр дүнгийн тайланд тусгана.

Үндсэн хөрөнгийн үлдэх өртөг, ашиглалтын хугацаа, элэгдлийн арга нь өмнө хийгдсэн тооцоолол ба үндсэн хөрөнгөнд агуулагдаж буй ирээдүйн эдийн засгийн үр ашгийн хүлээгдэж буй хэрэглээний хэв загварт нийцэж байгаа эсэхийг баталгаажуулах үүднээс үндсэн хөрөнгийн үлдэх өртөг, ашиглалтын хугацаа, элэгдлийн аргыг санхүүгийн жилийн эцэс бүрд хянаж үздэг.

л. **Биет бус хөрөнгө**

Тусад нь авсан биет бус хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөхдөө өртгөөр нь бүртгэдэг. Бизнес нэгдлийн үед авсан биет бус хөрөнгийг авсан өдрийн бодит үнэ цэнээр бүртгэнэ. Анх хүлээн зөвшөөрсний дараа биет бус хөрөнгийг хуримтлагдсан хорогдуулалт болон үнэ цэнэ бууралтын алдагдлыг хассан өртгөөр нь тайланд тусгадаг.

Дотооддоо хөгжүүлсэн биет бус хөрөнгийн хувьд хөгжүүлэлтийн зардлаас бусад зардал өртгийг нэмэгдүүлэхгүй. Үүний оронд холбогдох зардлуудыг зардал гарсан тайлант хугацаанд олз, гарзаар бүртгэнэ.

Биет бус хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа нь тодорхой эсвэл тодорхой бус эсэхийг үнэлнэ. Компанийн эзэмшиж байгаа бүх биет бус хөрөнгүүд нь тодорхой ашиглалтын хугацаатай.

Ашиглалтын тодорхой хугацаатай биет бус хөрөнгийг эдийн засгийн үр ашигтай хугацааны туршид нь хорогдуулах ба үнэ цэнийн бууралтын шинж тэмдэг илэрсэн тухай бүрд үнэ цэнийн бууралтын үнэлгээ хийнэ. Ашиглалтын тодорхой хугацаатай биет бус хөрөнгийн хорогдуулах хугацаа болон аргыг хамгийн багадаа санхүүгийн жил бүрийн эцэст хянаж үздэг. Хүлээгдэж буй ашиглалтын хугацаа эсвэл хүлээгдэж буй ирээдүйн үр өгөөжийн хэв загварт орсон өөрчлөлтийг хорогдуулалтын хугацаа эсвэл аргын аль тохиромжтойг нь өөрчлөх замаар бүртгэлд тусгах ба уг өөрчлөлтийг нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын өөрчлөлт гэж үзнэ.

Хязгаарлагдмал хугацаатай биет бус хөрөнгийн хорогдуулалтын зардлыг дэлгэрэнгүй орлогын тайланд биет бус хөрөнгийн үүрэгтэй нь нийцсэн зардлын бүлэгт хүлээн зөвшөөрнө.

2. **НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)**

2.1 **Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)**

л. **Биет бус хөрөнгө (үргэлжлэл)**

Биет бус хөрөнгийг үл хүлээн зөвшөөрөхтэй холбоотой үүссэн аливаа нэг олз, гарзыг (хөрөнгийн борлуулалтын цэвэр орлого ба бүртгэлийн дүн хоёрын зөрүүгээр тооцно) тухайн тайлант жилийн орлого, үр дүнгийн тайланд тусгана.

Компанийн биет бус хөрөнгө нь нягтлан бодох бүртгэлийн програм хангамж бөгөөд шулуун шугамын аргыг ашиглан гурван (3) жил хорогдуулна.

м. **Өөрийн хөрөнгө**

Энгийн хувьцааг өөрийн хөрөнгөнд ангилна. Энгийн хувьцааны ногдол ашгийг зарласан үедээ өөрийн хөрөнгөнд хүлээн зөвшөөрдөг. Өөрийн хөрөнгийн гүйлгээтэй холбоотой гүйлгээний зардлыг татвар суутгасан дүнгээр нь өөрийн хөрөнгөнөөс хасна. Өөрийн хөрөнгийн гүйлгээний өртөгт зөвхөн өөрийн хөрөнгийн гүйлгээнд шууд холбоотой гаднын нэмэгдүүлсэн өртгөөс бусад өртгийг оруулахгүй.

н. **Холбоотой талуудын гүйлгээ**

Холбоотой тал гэдэг нь Компанитай холбоотой хувь хүн эсвэл байгууллага байна.

(а) Хувь хүн эсвэл тухайн хүний гэр бүлийн ойрын гишүүн доорх шаардлагуудыг хангасан тохиолдолд Компанийн холбоотой талд тооцогдоно. Үүнд:

- (i) Компанийн хяналт болон хамтын хяналт байдаг бол;
- (ii) Компанид томоохон нөлөөлөл байдаг бол;
- (iii) Компанийн гол удирдах ажилтан эсвэл Компанийн толгой компанийн гишүүн бол.

(б) Аж ахуйн нэгж байгууллага нь доорх шаардлагуудыг хангасан тохиолдолд Компанийн холбоотой талд тооцогдоно. Үүнд:

- (i) Компани болон аж ахуйн нэгж нь нэг группын гишүүд бол (өөрөөр хэлбэл толгой компани, охин компани ба зэргэлдээ охин компани бүр нь хоорондоо холбоотой юм);

2. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН БОДЛОГУУД (ҮРГЭЛЖЛЭЛ)

2.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо (үргэлжлэл)

н. Холбоотой талуудын гүйлгээ

- (б) Аж ахуйн нэгж байгууллага нь доорх шаардлагуудыг хангасан тохиолдолд Компанийн холбоотой талд тооцогдоно. Үүнд:
- (ii) нэг байгууллага нь нөгөө байгууллагын хараат компани эсвэл хамтын үйлдвэр бол (эсвэл, өөр байгууллага нь гишүүн байх компанийн хараат компани эсвэл хамтын үйлдвэрийн гишүүн бол);
 - (iii) хоёр компани хоёулаа нэг гуравдагч талын хамтын үйлдвэр бол;
 - (iv) нэгтгал нь нөгөө талын хараат компани эсвэл хамтын үйлдвэр бол (эсвэл, нөгөө тал нь гишүүн байх компанийн хараат компани эсвэл хамтын үйлдвэрийн гишүүн бол);
 - (v) байгууллага нь Компанийн эсвэл Компанитай холбоотой талын ажилчдын тэтгэмжтэй холбоотой ажлаас гарсны дараах тэтгэмжийн хөтөлбөр бол. Хэрвээ Компани өөрөө тэр хөтөлбөр бол, ажил олгогчийн спонсор нь мөн Компанитай холбоотой тал болно;
 - (vi) (а)-д заасан хувь хүнд байгууллагын хяналт эсвэл хамтын хяналт байдаг бол;
 - (vii) (а)(i)-д заасан хувь хүнд байгууллагын томоохон нөлөө байх эсвэл тухайн хүн нь компанийн гол удирдах ажилтан бол (эсвэл толгой компанийн);
 - (viii) Компанид эсвэл Компанийн толгой компанид гол удирдах ажилтанаар хангах үйлчилгээ үзүүлдэг байгууллага эсвэл группийн ямарваа гишүүн бол.

3. НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛИЙН ГОЛ ҮНЭЛЭМЖ БА ТООЦООЛОЛ

Компанийн санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх ажил нь удирдлагаас тайлагналын өдрийн байдлаарх хөрөнгө, өр төлбөр, болзошгүй өр төлбөр, тайлант үеийн орлого, зардалд тайлагнасан дүнд нөлөө үзүүлэх үнэлэмж, ойролцоолсон тооцоолол, төсөөллүүдийг хийхийг шаарддаг. Эдгээр төсөөлөл, тооцооллуудын тодорхой бус байдал нь ирээдүйд хөрөнгө, өр төлбөрийн бүртгэлийн дүнд материаллаг дүнтэй залруулга хийхэд хүргэж болно. Тухайлбал, санхүүгийн тайлан бэлтгэхэд удирдлагын авч үзсэн томоохон тооцооллын тухай мэдээллийг дор үзүүлэв:

Бусад авлагын үнэ цэнийн бууралтыг тооцоолох

Компани нь ирээдүйд авлагаас учрах боломжит алдагдлын хэмжээгээр үнэ цэнэ бууралтын сан байгуулдаг. Энэхүү сангийн дүн нь удирдлагын түүхэн туршлага болон бусад эргэн төлөлтөд нөлөөлөхүйц хүчин зүйлүүдийн үнэлэмжээс шалтгаална. Тиймээс аль ч тайлант хугацаанд бүртгэсэн үнэ цэнийн бууралтын зардал нь тухайн жилийн үнэлэмж, тооцоолол болон төсөөллөөс хамааран өөрчлөгдөж байдаг.

“ЛЭНД МН ББСБ” ХК

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

/мян.тог/

4. МӨНГӨ ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ

	2024.12.31	2023.12.31
Касст байгаа бэлэн мөнгө (төгрөг)	878	295
Харилцах данс (төгрөг)	2,952,860	2,235,769
Харилцах данс (төгрөг) ТЗК	156,885	21,301
Харилцах данс (төгрөг) СМЭ	100,283	-
Харилцах данс (доллар)	171,358	892,708
Харилцах данс (евро)	64	80
Цахим хэтгэвч	503,360	1,679,995
Нийт дүн	3,885,688	4,830,148
Хадгаламж төгрөг	7,007,169	1,001,011
Хадгаламж доллар	1,813,217	2,054,808
Нийт хадгаламж	8,820,386	3,055,819
Нийт мөнгө, мөнгөтэй адилтгах	12,706,074	7,885,967

Банкны үлдэгдэл дэх бэлэн мөнгө гэдэг нь Монгол Улсад үйл ажиллагаа явуулж буй арилжааны банкуудад байршуулсан харилцах дансууд бөгөөд барьцаагүй байна. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгийн дансны үнэ нь бодит үнэ цэнэтэй ойролцоо байна. Харилцах данс дах долларыг 3,420.25, еврог 3,561.04 төгрөгөөр тус тус тооцож шилжүүлсэн.

5. ДАНСНЫ АВЛАГА

	2024.12.31	2023.12.31
Хэвийн авлага	297,059	226,290
Ажиллагсадаас авах авлага	1,565	1,565
Барьцаа хөрөнгийн авлага	184,944	67,026
Хойшлогдсон татварын авлага	180,977	41,318
Түр зээл	4,740	25,258
Хөрөнгө хураахтай холбоотой	48,628	15,114
Нийт авлага	717,913	376,571

6. БУСАД АВЛАГА

	2024.12.31	2023.12.31
Бодит үнэ цэнээр илэрхийлсэн санхүүгийн хөрөнгө	1,094,548	-

7. ХАРИЛЦАГЧДАД ОЛГОСОН ЗЭЭЛ БОЛОН УРЬДЧИЛГАА

	2024.12.31	2023.12.31
Хэвийн зээл	221,574,121	116,268,031
Хугацаа хэтэрсэн зээл	6,025,605	3,961,259
Чанаргүй зээл	10,182,882	5,161,768
Хэвийн бус зээл	4,018,256	1,827,118
Эргэлзээтэй зээл	3,106,629	1,730,422
Муу зээл	3,057,997	1,604,228
Нийт зээл	237,782,608	125,391,057
Зээлийн эрсдлийн сан	13,193,203	5,666,922
Цэвэр зээл	224,589,405	119,724,135
Хуримтлагдсан зээлийн хүү	7,138,162	3,738,238
Нийт зээл болон хүү	231,727,567	123,462,373

Компанийн бизнес загварын дагуу ЛэндМН технологийг ашиглан зээл авсан зээлдэгчид нь богино хугацаанд санхүүгийн хэрэглээгээ санхүүжүүлэх зорилготой хувь хүмүүс байдаг.

Компани нь 2021 оноос эхлэн ЛэндМН аппликейшнд зээлийн түүх нь шаардлага хангасан харилцагчдад автомашины зээлийг олгож эхэлсэн. Автомашины зээлүүд нь зээлээр худалдан авсан автомашинуулыг барьцаалсан байна.

2023 оны 4-р сард Компани нь 5-50 сая төгрөгийн лимит бүхий шинэ зээлийн бүтээгдэхүүнийг гаргасан. Уг бүтээгдэхүүн нь харилцагчдын дунд хугацааны санхүүгийн хэрэгцээг хангахад зориулагдсан ба зээлдэгчийн сүүлийн 2 жилийн зээлийн түүх нь сайн байх шаардлагатай юм.

Групп 2024 оны 2-р сард ЖДҮ эрхлэгчдэд тусгайлан зориулсан бизнесийн зээлийн шинэ бүтээгдэхүүн гаргасан. Энэхүү зээлийн бүтээгдэхүүн нь 5 сая төгрөгөөс 100 сая төгрөг хүртэлх зээлийн уян хатан нөхцөлөөр бизнес эрхлэгчдийн санхүүгийн хэрэгцээг хангах зорилготой юм. Зээлдэгчдэд тавигдах зээлийн шалгуур нь эргэлтийн зээлд хэрэглэх шалгууртай адил байна.

8. ХУРИМТЛУУЛСАН ЗЭЭЛИЙН ХҮҮГИЙН АВЛАГА

	2024.12.31	2023.12.31
Зээлийн хүүгийн авлага	6,764,834	3,297,965
Хуримтлуулсан шимтгэлийн авлага	373,328	440,273
Нийт хүүгийн авлага	7,138,162	3,738,238

“ЛЭНД МН ББСБ” ХК

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

/млн.төг/

Зээлийн төрөл	2024.12.31	2023.12.31
Хэрэглээний зээл	240,373,524	123,659,805
Бизнесийн үйл ажиллагаанд зориулсан зээл	1,573,762	130,034
Автомашин худалдан авахад зориулсан зээл	2,973,484	5,339,456
Нийт зээл	244,920,770	129,129,295
Зээлийн эрсдлийн сан	(13,193,203)	(5,666,922)
Нийт зээл болон урьдчилгаа	231,727,567	123,462,373

	2024	2023
Шатлал 1	225,877,266	119,732,242
Шатлал 2	11,210,963	3,751,139
Шатлал 3	7,832,541	5,645,914
Хасах нь: ЗҮЦХА-ын сан	(13,193,203)	(5,666,922)
Цэвэр зээлийн багц	231,727,567	123,462,373

Компани нь харилцагчдад олгосон зээл болон урьдчилгааны үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг СТОУС 9-ийн дагуу тооцоолсон. Ерөнхий аргачлалын дагуу зээлийн багцаа Шатлал 1, 2 болон 3 гэж дараах байдлаар ангилж, магадлалаар жигнэсэн ирээдүйг таамагласан ЧМ болон АХЧ-ыг шатлал тус бүрт тооцоолсон.

Шатлал 1: Хэвийн зээлийн багц болон + 31-ээс бага хоног хугацаа хэтэрсэн зээлийн багц

Шатлал 2: 31-90 хоног хугацаа хэтэрсэн зээлийн багц

Шатлал 3: 90-ээс дээш хоног хугацаа хэтэрсэн зээлийн багц

Харилцагчдад олгосон зээл болон урьдчилгааны нийт дансны дүн болон холбогдох ЗҮЦХА-ын сангийн өөрчлөлтийн дэлгэрэнгүйг дор үзүүлэв:

“ЛЭНД МН ББСБ” ХК

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

/мян.төг/

2024 оны хувьд үе шат хооронд шилжсэн шилжилтийг хүснэгтээр харуулья

	Шатлал 1	Шатлал 2	Шатлал 3	Нийт
2024 оны 1-р сарын 1-нээрх зээлийн дансны үнэ	119,732,242	3,751,139	5,645,914	129,129,295
Шинээр олгосон эсвэл худалдан авсан зээл	1,026,392,899	14,457,829	5,772,070	1,046,622,798
Хасагдсан Данснаас хассан/Сангаас хаасан	(920,247,875)	(6,998,005)	(3,585,443)	(930,831,323)
2024 оны 12-р сары 31 нээрх зээлийн дансны үнэ	225,877,266	11,210,963	7,832,541	244,920,770
	Шатлал 1	Шатлал 2	Шатлал 3	Нийт
2023 оны 1-р сарын 1-нээрх зээлийн дансны үнэ	68,302,290	1,450,756	3,130,360	72,883,406
Шинээр олгосон эсвэл худалдан авсан зээл	662,385,713	-	-	662,385,713
Үл хүлээн зөвшөөрсөн эсвэл эргэн төлөгдсөн зээл	(585,755,920)	(12,295,033)	(7,759,297)	(605,810,250)
Шатлал 2-т орсон шилжилт	(28,664,052)	25,199,841	-	-
Шатлал 3-т орсон шилжилт	-	(10,604,42)	10,604,425	-
Данснаас хассан	-	-	(329,574)	(329,574)
2023 оны 12-р сарын 31 нээрх зээлийн дансны үнэ	119,732,242	3,751,139	5,645,914	129,129,295

Харилцагчдад олгосон зээл болон урьдчилгааны үнэ цэнийн бууралтын сангийн хөдөлгөөнийг дор үзүүлэв:

	2024.12.31	2023.12.31
1 дүгээр сарын 1-ний байдлаар	5,666,922	3,297,126
Тайлант жилд байгуулсан	8,157,556	
		2,699,370
Тайлант жилд данснаас хассан	(631,275)	(329,574)
12 дугаар сарын 31-ний байдлаар	13,193,203	5,666,922

“Банк бус санхүүгийн байгууллагын зээлийн активыг ангилах, активын эрсдлийн сан байгуулж, зарцуулах” журмыг СЗХ-ны дарга болон Сангийн сайдын 2015 оны 5 дугаар сарын 13-ны өдрийн 145/124 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан. Уг журмын дагуу олгосон зээлийг хугацаа хэтэрсэн хоногоос хамааран 5 ангилах ба ангилал тус бүрт урьдчилан тогтоосон, тогтмол хувиар үнэ цэнийн бууралтын санг тооцоолдог ба мөн үе шатуудад ангилж үздэг байна.

“ЛЭНД МН ББСБ” ХК

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

/мян.төг/

Компани нь зээлийн эрсдийн санг тооцохдоо түүхэн дата болон эдийн засгийн үзүүлэлтүүийг авч үздэг ба зээлийн багцийг 3 үе шатаар ангилдаг. 0-30 хоног хугацаа хэтэрсэн зээлийг үе шат 1, 31-90 хоног хугацаа хэтэрсэн зээлийг үе шат 2, 91-с дээш хугацаа хэтэрсэн зээлийг үе шат 3-т тус тус ангилан шатлал бүрд ирээдүйд эрсдэх магадлал болон төлөгдөхгүй байх магадлалын хувиар тооцдог.

9. БАРАА МАТЕРИАЛ

	2024.12.31	2023.12.31
Хангамжийн материал	4,116	15,613

10. УРЬДЧИЛЖ ТӨЛСӨН ЗАРДАЛ ТООЦОО

	2024.12.31	2023.12.31
Урьдчилж төлсөн тооцоо	392,103	55,821
Урьдчилж төлсөн тооцоо ТЗК	-	154
	392,103	55,975

11. ӨМЧЛӨХ БУСАД ХӨДЛӨХ ХӨРӨНГӨ

	2024.12.31	2023.12.31
	11,000	15,080

12. БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ

	2024.12.31	2023.12.31
Өртөг		
12-р сарын 31-ний байдлаар	900,608	610,818
Хуримтлагдсан элэгдэл		
1-р сарын 1-ний байдлаар	100,552	209,723
Тайлант жилийн өөрчлөлт	45,383	45,553
12-р сарын 31-ний байдлаар	145,935	255,276
Дансны цэвэр дүн	754,673	355,542

Компанийн биет бус хөрөнгө нь зэргэлдээ охин компани болох Анд Системс Тех-ээс худалдаж авсан зээлийн үйл ажиллагаа явуулах болон хэтэвчний гүйлгээ хийх зориулалт бүхий Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт ашиглах ЛэндМН технологийн тусгай эрхийн лицензээс бүрдэнэ. Харилцагч бүртгэх, харилцагч үнэлэх, зээлийн шийдвэр гаргах, зээл олгох, төлөлт хийх, тайлагнах, харилцагчид техникийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх модулиуд болон ЛэндМН аппликэйшнээс бүрдэх ЛэндМН зээлийн технологийн лицензийг анх 2016 оны 12 сард Анд Системс Тех-ээс худалдан авсан.

Галууд харилцан тохиролцсон эсвэл Компанийн зээл олгох тусгай зовшоорол цуцлагдсанаас бусад тохиолдолд дээр дурдсан хоёр тусгай эрхийг эзэмших гэрээнүүд цуцлагдахгүй. Лицензийн хугацаа хэдийгээр 50 жил боловч удирдлага лицензийн ашиглалтын хугацааг 10 жил гэж дүгнэж байгаа тул ЛэндМН технологийн лицензийг 10 жилээр, цахим хэтэвч аппликэйшныг ЛэндМН технологийн лицензийн үлдсэн ашиглалтын хугацаанд хорогдуулан бүртгэсэн.

Групп нь 2024 онд гар утасны зээлийн аппликэйшн болон PLUS аппликэйшны нэмэлт шинэчлэлтийн төлбөрийг 231,396 мянган төгрөг, 213,118 мянган төгрөгийг холбогдох этгээдэд төлсөн. Хоёр шинэчлэлтийг 10 жилийн хугацаанд хорогдуулдаг.

“ЛЭНД МН ББСБ” ХК

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

/мян.төг/

13. ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ

	Түрээсийн байрны сайжруулалт	Авто машин	Компьютер техник хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Бусад хөрөнгө	Нийт
Өртөг						
2023 оны 01-р сарын 01	1,149,312	197,760	397,678	104,755	69,670	1,919,175
Нэмэгдсэн	3,476,210	-	189,879	188,835	1,009,717	4,864,641
Хасагдсан	888,979	-	51,682	91,552	74,209	1,106,422
2023 оны 12-р сарын 31	3,736,543	197,760	535,875	202,038	1,005,178	5,677,394
Хуримтлагдсан элэгдэл						
2023 оны 01-р сарын 01	203,659	82,725	274,606	42,340	64,033	667,363
Тухайн жилийн элэгдэл	697,662	19,814	91,709	11,723	10,175	831,083
Шилжүүлсэн элэгдэл	597,526	-	51,630	40,566	74,208	763,930
2023 оны 12-р сарын 31	303,795	102,539	314,685	13,497	-	734,516
Цэвэр хөрөнгө	3,432,748	95,221	221,190	188,541	1,005,178	4,942,878

Оффисын байрын түрээсийн гэрээг ашиглах эрхтэй хөрөнгөөр бүртгэн элэгдүүлж элэгдлийн зардлыг тайлант үеийн татвар ногдох орлогоос үечилсэн байдлаар хасагдах зардал болгодог.

“ЛЭНД МН ББСБ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

/мян.тог/

14. ТАТВАРЫН ӨГЛӨГ

	2024.12.31	2023.12.31
ААНОАТ өр	3,566,405	4,070,018
НӨАТ-ын өр	17,751	10,464
ХХОАТ-ын өр	460,412	-
Бусад татварын өр	234,824	-
	4,279,392	4,080,482

15. БОГИНО ХУГАЦААТ ЗЭЭЛ

	2024.12.31	2023.12.31
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	75,329,520	8,124,018

16. ИТГЭЛЦЭЛИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ӨГЛӨГ

	2024.12.31	2023.12.31
Итгэлцлийн өглөг	62,594,178	35,661,716

1. Групп нь 2022 оны 4-р сарын 4-ний өдөр тус бүр нь 100,000 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй, хагас жил тутамд жилийн 15%-ийн хүүтэй 31,000 ширхэг бондыг олон нийтэд гаргасан бөгөөд 2024 оны 4-р сарын 3-ны өдөр дуусгавар болсон.

Групп нь 2023 оны 9-р сарын 8-ны өдөр тус бүр нь 100,000 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй, жилийн 18.0%-ийн хүүтэй, улирал тутамд хүү төлөгдөх 90,000 ширхэг бондыг олон нийтэд гаргасан. Уг бондыг толгой компанийн Групп дэх хувьцаагаар барьцаалсан бөгөөд 2025 оны 9-р сарын 7-нд дуусгавар болно.

Групп нь 2024 онд тус бүр нь 100,000 төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий 200,000 ширхэг бонд гаргаж, жилийн 18,0%-18,5%-ийн хүүтэй. Энэхүү олголт нь 2 жилийн хугацаатай бөгөөд 10 үе шаттайгаар хийгдсэн.

2. Групп нь 2021 онд “Анд Системс ХХК”-иас 2,845,000 мянган төгрөгийн хоёрдогч өрийг жилийн 14 хувийн хүүтэй, 5 жилийн хугацаатай хүүтэй авсан.
3. Групп нь 2022 оны 12-р сарын 30-ны өдөр “Анд Системс ХХК”-аас жилийн 18.0%-ийн хүүтэй, 1 жилийн хугацаатай 10,000,000 мянган төгрөгийн зээл авсан. 2023 оны 10 дугаар сард энэхүү зээлийн нөхцөлийг өөрчилж, жилийн хүүг 19.0% болгон нэмэгдүүлж, хугацааг 2025 оны 10 дугаар сар хүртэл сунгаж, 2024 онд зээлийн хязгаарыг 10,000,000 төгрөгөөс 20,000,000 төгрөг болгон нэмэгдүүлсэн.
4. Групп нь 2024 оны 12-р сарын 31-ний байдлаар арилжааны банкуудад 36,679,317 мянган төгрөгийн зээлийн өрийн үлдэгдэлтэй байна. Эдгээр зээлийн дансны үнэ 57,809,603 мянган төгрөг, банкны хадгаламжийн 57,809,603.0 мянган төгрөгийг харилцагчдад олгосон зээл, урьдчилгаагаар барьцаалсан байна.

“ЛЭНД МН ББСБ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

/млн.төг/

17. УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР

	2024.12.31	2023.12.31
Урт хугацаат өр төлбөр	2,945,393	36,466,251
Бонд	29,028,833	16,593,258

18. НӨӨЦ /БОЛЗОШГҮЙ ӨР ТӨЛБӨР

	2024.12.31	2023.12.31
Нөөц	113,351	-

19. ХУВЬЦААТ КАПИТАЛ

Компани нь Монгол Улсын Компанийн тухай хуулийн дагуу үүсгэн байгуулагдс хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани. Нийт зөвшөөрөгдсөн бөгөөд гаргасан энги хувьцааны тоо ширхэг нь 800,000,000 бөгөөд нэгж хувьцааны нэрлэсэн үнэ 10 төгр Гаргасан бүх хувьцаа нь бүрэн төлөгдсөн. Нэгж энгийн хувьцаа нь 1 саналын эрхтэй. Компанийн шууд толгой компани нь Анд Системс бөгөөд эцсийн толгой компани Сингапур улсад бүртгэлтэй, финтек гарааны компани болох Анд Глобал ПтиЛтд. Хувьцаа эзэмшигчид болон тэдгээрийн эзэмшлийн хувийг доорх хүснэгтэд харуулав

	2024.12.31	2023.12.31
Анд Системс	75.0%	75.0%
Олон нийт	17.4%	17.4%
Халаасны хувьцаа	7.6%	7.6%
	100.0%	100.0%

20. ХАЛААСНЫ ХУВЬЦАА

	2024.12.31	2023.12.31
Халаасны хувьцаа	2,337,547	2,337,547

“ЛЭНД МН ББСБ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

/мян.төг/

21. ХҮҮГИЙН ОРЛОГО, ЗАРДАЛ

	2024.12.31	2023.12.31
Хүүгийн орлого	88,801,668	47,982,386
Хугацаандаа байгаа зээлийн хүүгийн орлого	78,332,141	37,288,690
Хугацаа хэтэрсэн зээлийн хүүгийн орлого	686,947	366,826
Үйлчилгээний хураамжийн шимтгэлийн орлого (Хүүгийн орлогын буцаалт)	9,789,039 (6,459)	10,339,988 (13,118)
Харилцах хадгаламжийн хүүгийн орлого	388,368	29,685
Харилцах дансны хүүгийн орлого	41,677	2,070
Банкин дахь хадгаламжийн хүүгийн орлого	346,691	24,184
Үнэт цаасны хүүгийн орлого	-	3,431

22. ХҮҮГИЙН БОЛОН ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ЗАРДАЛ

	2024.12.31	2023.12.31
Банкны байгууллагаас авсан зээлийн хүүгийн зардал	2,848,725	447,300
Бусад санхүүгийн байгууллагаас авсан зээлийн хүүгийн зардал	5,075,203	1,614,312
Өрийн бичгийн хүүгийн зардал	4,732,671	4,218,707
Итгэлцлийн үйлчилгээний зардал	9,195,705	4,611,377
Түрээсийн хөрөнгийн хүүгийн зардал	329,240	93,097
	22,181,544	10,984,792
Хүүгийн зардал ТЗК	-	(1,457,448)
	22,181,544	9,527,344

“ЛЭНД МН ББСБ” ХК

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

/млн.төг/

23. УДИРДЛАГА БОЛОН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ

	2024.12.31	2023.12.31
Цалин хөлсний зардал	4,005,298	2,858,334
Ажилтнуудад олгосон тэтгэмж, нийгмийн халамж	38,703	35,336
Нийгмийн даатгал ЭМД шимтгэл	498,478	352,507
Бичиг хэргийн зардал	33,701	38,810
Сургалтын зардал	42,365	10,574
Авлага барагдуулахтай холбогдон гарсан зардал	112,652	20,121
Аудитын төлбөр, мэргэжлийн үйлчилгээний зардал	1,245,110	1,303,131
Даатгал	51,671	39,490
Түрээс	15,951	1,080
Ашиглалтын зардал	14,271	11,692
Элэгдлийн зардал	876,467	615,968
Харилцаа холбоо, интсрнэт	562,152	497,538
Шатахуун, тээврийн зардал	15,378	13,789
Сэлбэг хэрэгсэл, засвар үйлчилгээ	139,913	25,644
Зохицуулалт үйлчилгээний хөлс	9,906	14,271
Автоматжуулалттай холбоотой	263	419
Зар сурталчилгаа, маркетингийн зардал	425,855	482,737
Техник үйлчилгээний зардал	2,123,539	2,222,570
Лицензийн зардал	428,394	473,391
Серверийн үйлчилгээний зардал	455,496	456,183
Хэтэвч үйлчилгээний төлбөр	207,689	241,504
Кью пэй үйлчилгээний зардал	216,519	171,754
Лавлагааны зардал	248,095	179,196
Шимтгэлийн зардал	175,377	138,061
Бусад зардал	542,947	142,500
	12,486,190	10,223,652

24. ХҮҮГИЙН БУС ОРЛОГО

	2024.12.31	2023.12.31
Мөнгөн гуйвуулгын орлого	27,397	
Тэнцлийн гадуурх тооцооны төлөлт	209,741	146,299
Бусад орлого	34,518	2,840
Хүүгийн бус орлого	271,656	149,139

25. ҮНДСЭН БУС ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ

	2024.12.31	2023.12.31
Зочин төлөөлөгчийн зардал	103,888	64,615
Баяр ёслол	190,417	208,289
Бусад зардал	24,871	134,019
Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал	319,176	406,923

26. ОРЛОГЫН ТАТВАРЫН ЗАРДАЛ, ТООЦОО

Тайлант жилийн орлого, үр дүнгийн тайланд тусгагдсан орлогын албан татварын зардлыг дор үзүүлэв:

	2024.12.31	2023.12.31
Тайлант жилийн орлогын албан татварын зардал	10,131,219	5,574,907
Тайлант жилийн хойшлогдсон татварын зардал	(117,608)	
	10,013,611	5,574,907

Жилийн орлогын албан татварын өр төлбөрийн хөдөлгөөн:

	2024.12.31	2023.12.31
2024 оны 01-р сарын 01	3,807,327	901,876
Тухайн жилийн орлогын албан татварын зардал	10,013,611	5,574,907
Орлогын албан татвар төлсөн	10,254,533	2,669,456
2024 оны 12 сарын 31	3,566,405	3,807,327

Компани орлогын албан татварын зардлыг санхүүгийн тайлангийн татварын өмнөх ашгийг орлогын татвар ногдохгүй орлого болон татвар ногдуулах орлогоос хасагдахгүй зардлаар тохируулга хийх замаар тооцон бүртгэдэг. Компани нь Монгол Улсын татварын хууль тогтоомжийн дагуу 6 тэрбум хүртэлх төгрөгийн албан татвар ногдуулах жилийн орлого олсон бол 10 хувиар, 6 тэрбум төгрөгөөс дээш давсан орлогын дүнгийн 25 хувиар орлогын албан татвар төлдөг.

/мян.төг/

27. НЭГЖ ХУВЬЦААНД НОГДОХ АШИГ

Компанид шингэрүүлэх боломжтой энгийн хувьцаа байхгүй учир нэгж хувьцаанд ногдох үндсэн болон шингэрүүлсэн ашгийн дүн тэнцүү болно.

	2024	2023
Тайлант жилийн цэвэр ашиг буюу хувьцаа эзэмшигчдэд ногдох нийт дэлгэрэнгүй орлого (мян.төг)	36,113,649	19,795,816
Нэгж хувьцаанд ногдох үндсэн болон шингэрүүлсэн ашгийг тооцоолоход ашиглах энгийн хувьцааны жигнэсэн дундаж тоо*	739,301,683	739,301,683
	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг Хувьцаа эзэмшигчдэд: Нэгж хувьцаанд ногдох үндсэн болон шингэрүүлсэн ашиг (төг)	48.85	26.78